

OPENBAAR VERVOERMIDDEL IN DE 19E EEUW

Met de omnibus op pad

Een populair openbaar vervoermiddel in de 19e eeuw was de omnibus. Een omnibus was een wagen voor lokaal openbaar vervoer die op gewoon wegdek, meestal een verhard zandpad, en dus niet op rails reed en getrokken werd door een of meer paarden.

Er konden doorgaans tot zo'n tien reizigers in en als het rijtuig als dubbeldekker gebouwd was zelfs meer. De omnibus werd gewoonlijk ingezet op een vast traject, waardoor het vooral in de stad loonde om de wagen op rails te laten lopen. Zo werd het dan een paardentram. Het trekken van een paardentram vergde minder kracht, waardoor er minder paarden voor nodig waren. OM1

Omnibus Naarden – station Naarden-Bussum

In 1874 was het bereiken van station Naarden-Bussum vanuit de Utrechtse Poort in Naarden een hele reis. Geen wonder dus dat de Naardense forensen Van Eyken, Quanjer, Jager en Sijpestyn op 12 mei 1875 een vereniging oprichtten, die beoogde "zo mogelijk een omnibusdienst en een kortere weg naar het Station van den Ooster-spoorweg onder Bussum te bekomen". In de Gooi en Eemlander van 22 mei riepen de heren hun plaatsgenoten op lid te worden van hun vereniging. Als gevolg van hun inspanningen startte ondernemer P. Schipper

■ Een Rotterdamse omnibus bron: Stadsarchief Rotterdam.

per 1 oktober een omnibusdienst die vier keer per dag vanaf hotel 't Vliegend Hert aan de Vrouwenstraat (tegenwoordig Cattenhagestraat) naar het station en terug reed op tijden die aansloten bij het vertrek en de aankomst van de treinen naar en uit Amsterdam en Utrecht. OM2

■ Restaurant Crailoo met fontein. (Woensd. en Zond. werkende als fontaine lumineuse). Villapark „t Loo", gem. Blaricum

Vanaf mei 1876 verzorgde de heer Mouw van het logement De Doelen de omnibusdienst van en naar het station. Hij had daarvoor een gloednieuwe omnibus laten bouwen door de wagenmaker Beijers uit Weesp. In december 1880 werd de omnibusdienst Naarden – station Naarden-Bussum beëindigd, omdat de militaire autoriteiten inmiddels (in 1879) hadden toegestaan dat de kippenbrug naar de Thierensweg door de Naardense forensen gebruikt werd. Daardoor werd het mogelijk om naar het station te lopen, hetgeen voor de omnibus minder klandizie betekende. OM3

Omnibusdienst Bussum

J.L. Buijs van de stalhouderij van hotel Nieuw Bussum startte op 15 september 1875 een omnibusdienst die gedurende de winter tussen Bussum en het station reed. Waarschijnlijk was deze dienst geen commercieel succes,

want de volgende jaren werd hij niet meer aangeboden. Vanaf 1886 onderhield de stalhouder Johannes Schothorst, die zijn stal naast hotel De Roozenboom had,

een omnibusdienst in Bussum, waarvoor hij subsidie van de gemeente kreeg. Hij reed vanaf de zuidelijke gemeentegrens aan het eind van de Brinklaan naar het station, met een tussenstop bij de Roozenboom. Na zijn dood in 1898 nam zijn opvolger Bloijs van Treslong deze dienst over. In 1903 hield deze het echter voor gezien. In 1905 nam W. van der Haar het stokje over, zij het slechts voor enkele jaren.

Omnibusdienst 's-Graveland

Vanaf mei 1887 onderhield W. Boeschoten Jr. een omnibusdienst vanaf het Zuidereinde van 's-Graveland naar het station, die aansloot op de trein van Naarden-Bussum naar Amsterdam van 8.40 u. 's ochtends en op de trein uit Amsterdam die om 17.48 u. in Bussum aankwam.

Omnibusdienst Crailoo

De Bussumsche Stalhouderij van I. de Boer uit de Havenstraat onderhield vanaf 1889 een omnibusdienst van station Naarden-Bussum naar Crailoo. In het voorjaar van 1903 nam de Maatschappij tot Exploitatie van Bouwterreinen Crailoo deze omnibusdienst over. Op maandag en woensdag werd bij mooi weer 's avonds van negen uur tot half tien de fontein van Restaurant Crailoo verlicht. Daarom vertrok de omnibus op die dagen 's avonds om half acht in plaats van om 19.00 uur naar Crailoo en vanuit Crailoo om half tien in plaats van om 21.10 uur. OM 4 OM5

In 1903 riep de Exploitatie-Maatschappij Oud-Bussum een zomerdienst naar hotel Jan Tabak in het leven met een autobus, destijds aangeduid als "auto-omnibus". Vanaf dat moment werden de paard omnibussen op alle trajecten langzamerhand vervangen door motoromnibussen.

Bron:

Diverse kranten uit de periode 1874-1905

Eric Bor

■ Een Londense omnibus bron: Mail Online 12 juni 2012.

■ De kippenbrug.

■ De omnibus bij Crailoo.